

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI  
Razred za zgodovinske in družbene vede

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER SAZU  
Inštitut za arheologijo

# ARHEOLOŠKI VESTNIK

69  
2018



ZALOŽBA  
Z R C



LJUBLJANA  
2018

ARHEOLOŠKI VESTNIK

ISSN 0570-8966

Izdali in založili / Published by	Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Inštitut za arheologijo, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Založba ZRC
Glavna urednica / Editor-in-chief	Sneža Tecco Hvala
Izvršna urednica / Managing editor	Andreja Dolenc Vičič
Uredniški odbor / Editorial board	Janez Dular, Jana Horvat, Zvezdana Modrijan, Marjeta Šašel Kos, Benjamin Štular, Biba Teržan, Borut Toškan, Peter Turk, Marko Dizdar, Paul Gleirscher, Claudio Zaccaria
Lektorji / Language editors	Terry T. Jackson, Špela Križ, Dušan Merhar, Barbara Smith Demo
Računalniška grafika / Computer graphics	Mateja Belak, Tamara Korošec, Drago Valoh
Naslov uredništva / Address	Arheološki vestnik, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Inštitut za arheologijo, Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija
E-naslov / E-mail	tecco@zrc-sazu.si, andreja.dolenc@zrc-sazu.si
Spletni naslov / Website	<a href="http://av.zrc-sazu.si">http://av.zrc-sazu.si</a>
Tisk / Printed by	Cicero Begunje d.o.o.
Naklada / Printrun	600 izvodov / copies

© 2018, ZRC SAZU, Inštitut za arheologijo, Založba ZRC

Vse pravice pridržane. Noben del te knjige ne sme biti reproduciran, shranjen ali prepisan v kateri koli obliki oz. na kateri koli način, bodisi elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali kako drugače, brez predhodnega pisnega dovoljenja lastnikov avtorskih pravic.

*All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the publisher.*

# Vsebina

## Prazgodovinske dobe

Anton VELUŠČEK, Blaž PODPEČAN, Tjaša TOLAR, Borut TOŠKAN, Janez TURK, Maks MERELA, Katarina ČUFAR: <i>Črnelnik in Devce, novoodkriti najdišči iz bakrene dobe na Ljubljanskem barju</i> .....	9
Bine KRAMBERGER: <i>Najdbe in sledovi poselitve iz bakrene dobe pod gomilo v Brezju pod Brinjevo goro</i> .....	69
Sabine PABST: <i>Poznobronastodobne fibule v obliki violinskega loka med Donavo, srednjim Jadranom in egejskim prostorom (Povzetek)</i> .....	176
Dragan BOŽIČ: <i>Halštatski ženski grob 20 iz gomile IV na Znančevih njivah v Novem mestu</i> .....	198
Katarina UDOVČ: <i>Poznolatenska peč za žganje keramike s Kapiteljskega hriba v Novem mestu</i> .....	209

## Rimska doba

Mirta FALESCHINI: <i>Rimska naselbina Mužac v dolini Bele v Furlaniji (Povzetek)</i> .....	265
Janka ISTENIČ: <i>Rimske bronaste čelade republikanske dobe in zgodnjega principata v Sloveniji</i> .....	312
Mattia VITELLI CASELLA: <i>Bitka v Tihem kanalu v Kvarnerskem zalivu leta 49 pr. n. št.: nekaj topografskih opažanj (Povzetek)</i> .....	348

## Pozna antika in zgodnji srednji vek

Tina MILAVEC, Žiga ŠMIT: <i>Analize poznoantičnega stekla s Tonovcovega gradu pri Kobaridu v arheološkem kontekstu</i> .....	360
Timotej KNIFIC, Žiga ŠMIT: <i>Zgodnj srednjeveško steklo na Slovenskem: študij sestave in jagode iz halofitskega stekla</i> .....	369
Paul GLEIRSCHER, Brigitte PONTA-ZITTERER: <i>Upodobitve ptic na karolinškodobnih kamnih s pleteninastim okrasom v Karantaniji (Povzetek)</i> .....	459

## Paleookolje

Tjaša TOLAR: <i>Primerjava različnih metod vzorčenja in priprave arheobotaničnih vzorcev z eneolitiskih kolišč Strojanova voda in Maharski prekop na Ljubljanskem barju</i> .....	461
---	-----

## In memoriam

Bernhard Hänsel (1937–2017) (Biba TERŽAN) .....	499
Miran Bremšak (1961–2017) (Jana HORVAT) .....	503

## Ocene in prikazi

Anja Hellmuth Kramberger: <i>Monkodonja. Istraživanje protourbanog naselja brončanog doba Istre. Knjiga 2/1–2. Keramika s brončanodobne gradine Monkodonja – Tekst, Katalog / Forschungen zu einer protourbanen Siedlung der Bronzezeit Istriens. Teil 2/1–2. Die Keramik aus der bronzezeitlichen Gradina Monkodonja – Tekst, Katalog, 2017 (Manca VINAZZA)</i> .....	505
Werner Zanier: <i>Der spätlatène- und frühkaiserzeitliche Opferplatz auf dem Döttenbichl südlich von Oberammergau 1–3, 2016 (Jana HORVAT)</i> .....	506
Cristina-Georgeta Alexandrescu, Christian Gugl, Barbara Kainrath (ur.): <i>Troesmis I. Die Forschungen von 2010–2014, 2016 (Tina BERDEN)</i> .....	507
Macháček Jiří, Dresler Petr, Přichystalová Renáta, Sládek Vladimír: <i>Břeclav –Pohansko VII. Kostelní pohřebiště na Severovýchodním předhradí, 2016 (Jernej RIHTER)</i> .....	508
Howard Williams, Joanne Kirton, Meggen Gondek (ur.): <i>Early Medieval Stone Monuments. Materiality, Biography, Landscape, 2015 (Saša ČAVAL)</i> .....	509
Emilio Marin, Franjo Šanjek, Michel Zink (ur.): <i>Les projets franco-croates et les savants français qui se sont illustrés dans la recherche et la valorisation du patrimoine croate / Francusko-hrvatski projekti i francuski znanstvenici, istaknuti u istraživanju i vrednovanju hrvatske baštine, 2016 (Marjeta ŠAŠEL KOS)</i> .....	510

# Contents

## Prehistory

Anton VELUŠČEK, Blaž PODPEČAN, Tjaša TOLAR, Borut TOŠKAN, Janez TURK, Maks MERELA, Katarina ČUFAR: <i>Črnelnik and Devce, Newly discovered Copper Age sites at Ljubljansko barje</i> .....	46
Bine KRAMBERGER: <i>Funde und Besiedlungsspuren aus der Kupferzeit unter dem Grabhügel in Brezje unterhalb der Brinjeva gora (Zusammenfassung)</i> .....	111
Sabine PABST: <i>Spätbronzezeitliche Violinbogenfibeln zwischen Donau, mittlerer Adria und Ägäis</i> .....	135
Dragan BOŽIČ: <i>Grave 20 in Tumulus IV: Hallstatt-period burial of a woman at Znančeve njive in Novo mesto</i> .....	179
Katarina UDOVČ: <i>Late La Tène pottery kiln from Kapiteljski hrib in Novo mesto (Summary)</i> .....	222

## Roman Period

Mirta FALESCHINI: <i>L'insediamento romano di Moggio Udinese nella valle del Fella (Friuli Venezia-Giulia)</i> .....	227
Janka ISTENIČ: <i>Roman bronze helmets from the Republican period and the Early Principate in Slovenia</i> .....	277
Mattia VITELLI CASELLA: <i>La battaglia del Canale di Maltempo/Tihi kanal (49 a.C.) nel golfo del Quarnaro/Kvarner: note topografiche</i> .....	335

## Late Antiquity and Early Middle Ages

Tina MILAVEC, Žiga ŠMIT: <i>Analyses of late antique glass from Tonovcov grad near Kobarid in archaeological context</i> .....	351
Timotej KNIFIC, Žiga ŠMIT: <i>Early medieval glass in Slovenia: Analytical study and beads of plant-ash glass</i> .....	412
Paul GLEIRSCHER, Brigitte PONTA-ZITTERER: <i>Vogeldarstellungen auf karolingischen Flechtwerksteinen in Karantanien</i> .....	437

## Palaeoenvironment

Tjaša TOLAR: <i>Comparison of different sampling and treatment methods in order to reconstruct plant economies at the Eneolithic pile-dwellings of Strojanova voda and Maharski prekop at Ljubljansko barje</i> .....	486
---	-----

## In memoriam

Bernhard Hänsel (1937–2017) (Biba TERŽAN) .....	499
Miran Bremšak (1961–2017) (Jana HORVAT) .....	503

## Book reviews

Anja Hellmuth Kramberger: <i>Monkodonja. Istraživanje protourbanog naselja brončanog doba Istre. Knjiga 2/1–2. Keramika s brončanodobne gradine Monkodonja – Tekst, Katalog / Forschungen zu einer protourbanen Siedlung der Bronzezeit Istriens. Teil 2/1–2. Die Keramik aus der bronzezeitlichen Gradina Monkodonja – Tekst, Katalog, 2017 (Manca VINAZZA)</i> .....	505
Werner Zanier: <i>Der spätlatène- und frühkaiserzeitliche Opferplatz auf dem Döttenbichl südlich von Oberammergau 1–3, 2016 (Jana HORVAT)</i> .....	506
Cristina-Georgeta Alexandrescu, Christian Gugl, Barbara Kainrath (eds.): <i>Troesmis I. Die Forschungen von 2010–2014, 2016 (Tina BERDEN)</i> .....	507
Macháček Jiří, Dresler Petr, Přichystalová Renáta, Sládek Vladimír: <i>Břeclav –Pohansko VII. Kostelní pohřebiště na Severovýchodním předhradí, 2016 (Jernej RIHTER)</i> .....	508
Howard Williams, Joanne Kirton, Meggen Gondek (eds.): <i>Early Medieval Stone Monuments. Materiality, Biography, Landscape, 2015 (Saša ČAVAL)</i> .....	509
Emilio Marin, Franjo Šanjek, Michel Zink (eds.): <i>Les projets franco-croates et les savants français qui se sont illustrés dans la recherche et la valorisation du patrimoine croate / Francusko-hrvatski projekti i francuski znanstvenici, istaknuti u istraživanju i vrednovanju hrvatske baštine, 2016 (Marjeta ŠAŠEL KOS)</i> .....	510

## List of abstracts

Anton VELUŠČEK, Blaž PODPEČAN, Tjaša TOLAR, Borut TOŠKAN, Janez TURK, Maks MERELA, Katarina ČUFAR: <i>Črnelnik and Devce, Newly discovered Copper Age sites at Ljubljansko barje</i> .....	9
Bine KRAMBERGER: <i>Finds and traces of a settlement from the Chalcolithic period under the burial mound in Brezje below Brinjeva gora</i> .....	69
Sabine PABST: <i>Late Bronze Age Violin bow fibulae between Danube, central Adriatic and Aegean</i> .....	135
Dragan BOŽIČ: <i>Grave 20 in Tumulus IV: Hallstatt-period burial of a woman at Znančeve njive in Novo mesto</i> .....	179
Katarina UDOVČ: <i>Late La Tène pottery kiln from Kapiteljski hrib in Novo mesto</i> .....	209
Mirta FALESCHINI: <i>Moggio Udinese in the Valle del Fella, Italy</i> .....	227
Janka ISTENIČ: <i>Roman bronze helmets from the Republican period and the Early Principate in Slovenia</i> .....	277
Mattia VITELLI CASELLA: <i>The Tihi kanal battle (49 BC) in the Kvarner gulf: some topographical remarks</i> .....	335
Tina MILAVEC, Žiga ŠMIT: <i>Analyses of late antique glass from Tonovcov grad near Kobarid in archaeological context</i> .....	351
Timotej KNIFIC, Žiga ŠMIT: <i>Early medieval glass in Slovenia: Analytical study and beads of plant-ash glass</i> .....	369
Paul GLEIRSCHER, Brigitte PONTA-ZITTERER: <i>Bird depictions on Carolingian marbles in guilloche ornaments in Carantania</i> .....	437
Tjaša TOLAR: <i>Comparison of different sampling and treatment methods in order to reconstruct plant economies at the Eneolithic pile-dwellings of Strojanova voda and Maharski prekop at Ljubljansko barje</i> .....	461

